

CZU: 159.922.7:334.7

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR ANTREPRENORIALE LA ELEVII CLASELOR PRIMARE

Raluca RĂȚOI

Centrul Școlar de Educație Inclusivă din Suceava, România

În prezentul articol se descrie importanța dezvoltării capacităților antreprenoriale prin dezvoltarea creativității, dar și a altor componente (inițiativă și responsabilitate, lucru în echipă, toleranță pentru eșec, încredere în sine și optimism, independență, dorința de a câștiga, rezolvarea problemelor, determinare și perseverență), începând cu clasele primare, pentru a dezvolta la viitorii adulți o gândire economică într-o societate în continuă schimbare.

Cuvinte-cheie: antreprenor, antreprenoriat, capacități antreprenoriale, întreprinzător, creativitate, inițiativă și responsabilitate, lucru în echipă, toleranță pentru eșec, încredere în sine și optimism, independență, dorința de a câștiga, rezolvarea problemelor.

DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURIAL CAPACITIES IN PRIMARY CLASSES

This article describes the importance of developing entrepreneurial capabilities by developing creativity and other components (initiative and responsibility, teamwork, tolerance for failure, self-confidence and optimism, independence, willingness to win, problem solving, determination and perseverance) with primary classes to develop future adults an economic thinking in a constantly changing society.

Keywords: entrepreneur, entrepreneurship, entrepreneurial capabilities, self, creativity, initiative and responsibility, teamwork, tolerance for failure, self-confidence and optimism, independence, willingness to win, problem solving.

Introducere

Antreprenoriatul este considerat un motor al dezvoltării, cel care preia riscurile și responsabilitățile unei afaceri [1, p.1]. „Singurul lucru pe care îl ai pe lumea aceasta este ceea ce poți vinde. Și partea amuzantă e că ești un comis-voiajor și nu o știi” [2, p.10]. În acest sens, Legea Educației Naționale nr.1 din 2011 prevede: „Misiunea asumată de lege este de formare, prin educație, a infrastructurii mentale a societății românești, în acord cu noile cerințe, derivate din statutul României de țară membră a Uniunii Europene și din funcționarea în contextul globalizării și de generare sustenabilă a unei resurse umane naționale înalt competitive, capabilă să funcționeze eficient în societatea actuală și viitoare” [3].

Legea are ca viziune promovarea unui învățământ orientat pe valori, creativitate, capacități cognitive, capacități volitive și capacități acționale, cunoștințe fundamentale și cunoștințe, competențe și abilități de utilitate directă, în profesie și în societate.

În Legea Educației Naționale nr.1 este stipulat, de asemenea, că „idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea *spiritului antreprenorial*, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru *angajare pe piața muncii*” [4].

În Codul Educației al Republicii Moldova se menționează că educația are ca finalitate principală „formarea unui caracter integru și dezvoltarea unui sistem de competențe care include cunoștințe, abilități, atitudini și valori ce permit participarea activă a individului la viața socială și economică” [5]. Printre competențele - cheie pe care le urmărește educația se găsesc *competențele antreprenoriale și spiritul de inițiativă*.

Curriculumul național pentru învățământul primar și gimnazial din România și din Republica Moldova se axează pe 8 domenii de competențe-cheie recomandate de Uniunea Europeană și care determină profilul de formare a elevului:

- 1) comunicarea într-o limbă maternă;
- 2) comunicarea într-o limbă străină;
- 3) competența matematică, științifică și tehnologică;
- 4) competența digitală;
- 5) a învăța să înveți;

- 6) competențe sociale și civice;
- 7) spirit de inițiativă și antreprenoriat: abilitatea de a pune ideile în practică prin creativitate, inovație și asumarea de riscuri, precum și abilitatea de a planifica și gestiona proiecte;
- 8) sensibilizare și exprimare culturală.

Comisia Europeană:

- susține eforturile naționale de a dezvolta sisteme de educație și formare;
- utilizează cele opt competențe-cheie pentru a încuraja învățarea reciprocă și schimbul de bune practici;
- promovează utilizarea pe scară mai largă a celor opt competențe-cheie în politicile conexe ale UE;
- raportează la fiecare doi ani cu privire la progresele înregistrate [6].

Conform documentului Comisiei Europene, Educație antreprenorială în școlile din Europa; Strategii naționale, curriculum și rezultate ale învățării (Entrepreneurship Education at School in Europe; National Strategies, Curricula and Learning Outcomes), subiecții care au avut parte de educație antreprenorială se disting față de cei care nu au avut parte de educație antreprenorială prin următoarele elemente: manifestă atitudini antreprenoriale (cunoaștere de sine și încredere în sine, înclinație înspre asumarea riscurilor, spirit de inițiativă, gândire critică, creativitate și îndemânare în rezolvarea problemelor), dețin cunoștințe în domeniul antreprenoriatului (cunoștințe despre oportunități de carieră și piața muncii, termeni de specialitate din literatura economică și financiară, organizarea afacerilor și procese economice), abilități antreprenoriale (comunicare, prezentare, planificare, muncă în echipă, exploatare practică a oportunităților de afaceri) [7].

În contextul celor menționate, școala contemporană este criticată pentru accentul pus pe realizarea formală a programului, în detrimentul dezvoltării gândirii creatoare și, totodată, pentru preocupări reduse, dacă nu chiar pentru omiterea sferei emoționale a elevului. În învățământul tradițional domină desfășurarea expozițivă, în cursul căreia elevul rămâne în cea mai mare parte a timpului un receptor pasiv al conținutului. Formarea unei personalități creative, adaptabilă mediului social în continuă schimbare, trebuie să devină țelul tuturor care se ocupă cu educarea celor care reprezintă viitorul.

Educația Economică și antreprenorială contribuie ca elevii să înțeleagă problemele cu care se confruntă, îi familiarizează cu conceptele economice fundamentale și cu modul economic de gândire. Îi face să-și dezvolte deprinderi de gândire economică și acțiune eficientă, să-și dezvolte abilități fundamentale de judecată pentru a deveni cetățeni raționali și activi. Ea se constituie ca un domeniu important de formare a personalității elevului prin pregătirea economică pentru viața individuală [8].

A dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale la școlarul de vârstă mică înseamnă a cunoaște structura lor, a le măsura și a utiliza metode de formare și dezvoltare a lor.

Scopul cercetării noastre rezidă în stabilirea gradului de dezvoltare a capacităților antreprenoriale la elevii de vârstă școlară mică și în a demonstra că elevii claselor primare care au un nivel mai ridicat al creativității dar și al altor componente (inițiativă și responsabilitate, lucru în echipă, toleranță pentru eșec, încredere în sine și optimism, independență, dorința de a câștiga, rezolvarea problemelor, determinare și perseverență) pot dezvolta capacități antreprenoriale mai ridicate.

Variabilele independente ale prezentului studiu vor fi: vârsta (6-10 ani), genul biologic (fete vs. băieți) și mediul de proveniență (urban vs. rural). Variabilele dependente le vor constitui capacitățile antreprenoriale, componentele lor structurale.

Ipotezele cercetării:

1. Capacitățile antreprenoriale sunt mai dezvoltate la elevii de 9/10 ani decât la elevii de vârstă școlară mică 6/7/8 ani.

2. Capacitățile antreprenoriale ale elevilor din învățământul primar de gen masculin sunt mai ridicate decât aptitudinile antreprenoriale ale elevilor din învățământul primar de gen feminin.

3. Capacitățile antreprenoriale ale elevilor din învățământul primar din mediul urban sunt mai ridicate decât capacitățile antreprenoriale ale elevilor din învățământul primar din mediul rural.

4. La elevii din învățământul primar care desfășoară un program de activități ce le stimulează creativitatea și alte componente (inițiativă și responsabilitate, lucru în echipă, toleranță pentru eșec, încredere în sine și optimism, independență, dorința de a câștiga, rezolvarea problemelor, determinare și perseverență) capacitățile antreprenoriale sunt mai dezvoltate decât la ceilalți elevi din aceeași treaptă de învățământ, dar care nu participă la astfel de activități.

5. Elevii care practică activități de dezvoltare a creativității și a altor componente (inițiativă și responsabilitate, lucru în echipă, toleranță pentru eșec, încredere în sine și optimism, independență, dorința de a câștiga, rezolvarea problemelor, determinare și perseverență) prin diverse metode vor dezvolta mai bine capacități antreprenoriale.

Așadar, fără munca susținută a omului creator, societatea ar involua. Școala este primul factor care formează o personalitate creatoare și, de aceea, „școala de azi are menirea de a ieși în întâmpinarea cerințelor de mâine: aceea de a pregăti generația tânără pentru trecerea din era consumului în era creației” [9].

Fiind un fenomen multidimensional și o activitate foarte complexă, creativitatea (dar și alte componente ale capacităților antreprenoriale – inițiativă și responsabilitate, lucru în echipă, toleranță pentru eșec, încredere în sine și optimism, independență, dorința de a câștiga, rezolvarea problemelor, determinare și perseverență) se finalizează printr-un produs de o valoare individuală, dar mai ales socială, superioară. Ceea ce l-a făcut pe E.Landau să afirme că există atâtea forme de creativitate „câte activități; câte aspecte prezintă și natura umană; că ele se manifestă la toate vârstele și la toate culturile; între diferite moduri și aspecte există deosebiri de grad și de nivel” [10, p.10-11].

Învățământul primar este prima treaptă din învățământul obligatoriu și are ca obiectiv principal crearea de oportunități egale pentru toți copiii, pentru a realiza o dezvoltare cognitivă, emoțională, psihomotorie și adaptată atât nevoilor individuale, cât și celor sociale.

Referințe:

1. NEGUȚ, N. *Cultură antreprenorială*. Timișoara, 2010.
2. PINK, D. *A vinde e omeneste: adevărul surprinzător despre cum să-i convingi pe ceilalți*. București: Publica, 2013.
3. Legea educației naționale, nr.1 din 2011. În: *Monitorul Oficial*. Partea I, 2011, nr.18.
4. Ibidem.
5. *Curriculum școlar pentru învățământul primar*. Chișinău: Ministerul Educației al Republicii Moldova, 2010.
6. Comisia Europeană în http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/135EN.pdf [Accesat: 01.12.1017].
7. Ibidem.
8. *Curriculum școlar pentru învățământul primar*. Chișinău: Ministerul Educației al Republicii Moldova, 2010.
9. NEGUȚ, N. *Op. cit.*
10. LANDAU, E. *Psihologia creativității*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1970.

Date despre autor:

Raluca RĂȚOI, profesor de psihopedagogie, Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Suceava, România.

E-mail: rogozraluca@yahoo.co.uk

Prezentat la 24.10.2018